

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristočna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 85.

V Ljubljani, v četrtek 16. aprila 1885.

Letnik XIII.

Kmetom v pomoč.

Piše Ivan Belec.

(Dalje.)

Ktere stroške imajo kmetje?

Davki

so med prvimi stroški, ker davke in sicer velike davke mora vsak kmet plačevati. Zakaj so pa davki tako veliki? Zato, ker naše cesarstvo na leto veliko potrebuje. Kakor ima vsaka kmečka hiša vsako leto razne stroške, tako jih ima tudi cesarstvo. Cesarstvo izdá vsako leto kacij tisoč milijonov gold. ali z drugimi besedami, cesarstvo izdá toliko, da pride poprek na vsacega človeka, kolikor nas je, po kacij 25 gold. stroškov na leto. Ta denar mora cesarstvo dobiti z raznimi davki. Davke plačujejo sicer vsi stanovi, ali kmetje so z davkom najbolj obloženi. Na Kranjskem se plača gruntnega davka en milijon sto in sedem tisoč gold. na leto. Koliko plača tega davka posamezni kmet? Od vsacega goldinarja čistega dohodka, ki ga mu zemljišče ali grunt prinaša, daje skoro 23 kr. na leto. Komur prinaša zemljišče 100 gold., mora plačevati po 22 gold. 70 kr. Razen tega mora plačevati hišni davek, deželne in občinske priklade. Te priklade so navadno ravno tako velike ali pa še večje kot gruntni davek.

Da je to za kmeta previsoko, se razvidi iz naslednje primere. Recimo, da ima nekdo štiri tisoč gold. sposojenih po pet od sto; toraj dobiva na leto 200 gold. obresti ali čistega dohodka, in sicer vsako leto, naj je dobra ali slaba letina, in od vseh teh 200 gold. mu ni treba plačevati ne krajcarja davka. Ako bi pa štiri tisoč dal za kak grunt, bi od grunta dobival komaj 100 gold. čistega dohodka in od teh 100 gold. bi jih moral 50 za davek dati; od 4000 gold. bi dobival tedaj le 50 gold. na leto.

Dalje morajo kmetje plačevati velike pristojbine ali procente. Ako oče ob smrti zapusti sinu grunt, ki je vreden 1000 gold., se mora plačati kacij 25 gold. odstotkov, ako pa oče še pri življenju izroči sinu 1000 gold. vreden grunt, se mora plačati nad 40 gold. Na Dunaji pa v neki hiši, ki se imenuje borza, veliki bogatini barantajo s takimi rečmi, ki

so na tisoče in milijone vredne, plačujejo pa od 1000 gold. le nekaj borih krajcarjev.

Iz tega se razvidi, da kmetje veliko preveč plačujejo, bogatini pa premalo. Sedanja cesarska vlada si pač nekoliko prizadeva, da bi kmetom breme zljajšala ali dosti še ni opravila.

Akoravno kmetje toliko davka dajejo, vendar cesarstvo vedno bolj v dolg leze. Začetkom l. 1847 je bilo 1037 milijonov gold. dolga. To ni bilo tako veliko, ker tačas so bile še bogate laške dežele, namreč Lombardija in Beneško pri našem cesarstvu.

Leta 1848 so se pa jeli visoki in nizki ljudje krščanstvu odpovedovati in od tačas je dolg, ki ga ima cesarstvo, narastel do blizu pet milijard. Sedanja vlada je pač boljša, kot so bile prejšnje, ali dolga večidel za železnice napravi vendar vsako leto kacij 20 milijonov. Če je več dolga, več je obresti in več so davki.

Zadolžene so pa tudi vse dežele in marsiktere občine. Obresti se z davki plačujejo. Treba bi bilo, da bi se navadili s svojim premoženjem, ne pa z dolgom gospodariti.

(Dalje prih.)

Tajnikovo poročilo o delovanji „Slovenske Matice“ l. 1884.

(Konec.)

Po nasvetu za „Matico“ velezaslužnega českega rodoljuba, po čegar posvedovanji je „Matica“ lani dobila od visokorodnega grofa Harracha, svojega častnega člana, krasno književno zbirko 83 zvezkov v dar, po nasvetu gosp. Jan. Lega, uradnika českega muzeja in „Matičnega“ poverjenika za Prago je odbor sklenil ponuditi nekaterim českim društvom zameno društvenih publikacij. Društva so ponudbo vsprejela in večinoma tudi že poslala obilo prav dragocenih knjig. „Matica“ zamenjuje sedaj svoje knjige s 30 različnimi učnimi in literarnimi društvi, njena knjižnica je narastla v zadnjem letu za blizu 300 knjig, slik, časnikov itd. do leta 1874 se je priobčeval v Letopisih njen prirastek. Ker se je rečeno priobče-

vanje že skoz deset let opuščalo in je gradivo močno narastlo, sklenil je odbor sestaviti poseben katalog matične knjižnice, ki naj bi izšel ali v „Letopisu“, ali pa v posebni knjižici. Delo se je že pričelo in nadejati se je, da se bo prilično v redu izvršilo.

Redakcija českega „Slov. Sbornika“ je prosila „Matico“ za podrobnejše podatke društvenega gibanja v zadnjih letih, da bi jih v svojem časopisu objavila in „Matico“ čehom priporočala. Prošnji se je tem rajše in lože ustreglo, ker se sestavlja gradivo za pregled o drugem „Matičnem“ desetletji, ki ima iziti na čelu letošnjemu „Letopisu“, jednako kot pregled o prvem desetletji v „Letopisu“ 1874. leta.

Več društev, s kojimi je „Matica“ v zvezi, obhajalo je v zadnjem času svoje spominske slavnosti. „Matica“ jih je v prijateljskih besedah pismeno ali brzojavno pri dotični priliki pozdravila, ali se pa njihovega praznika osebno po deputaciji vdeležila. Obhajali so: Imperatorski univerzitet v Kijevu svojo 50letnico, društvo českých gabelsbergerskih stenografov svojo 25letnico, kr. česka společnost nauka svojo 100letnico. Velik naroden praznik je obhajal bratski hrvatski narod, ko se je otvorila lani v novembru med ostalim Strossmajerjeva galerija slik v akademski palači; „Matica“, k tej slavnosti povabljena po predsedništvu jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti, čutila se je tem bolj obvezano, vdeležiti se slavnosti osebno po deputaciji, ker je veljala „Matičnemu“ pokrovitelju in ustanovniku, vladiki Strossmajerju, kteremu je istotako 4. februarja t. l. brzojavnim potom čestitala k njegovi sedemdesetletnici.

Nameravana sprememba društvenih pravil in opravnega reda, predmet razpravam v 17., 18. in 19. velikem zboru in v večih odborovih sejah se je po temeljitem potresavanji vsled tehtnih uzrokov zavrgla. Glavni uzroki, vsled kojih se je večina odbora za to odločila so sledeči: Naglasovana analogija med „Slovensko“ in „Hrvatsko Matico“ nema dejanske podlage; razmere so bistveno drugačne. Hrvatje imajo tri velika literarna društva. Na istem stališči, kot naša družba sv. Mohora, je pri Hrvatih Jeronimsko društvo. Na najvišji stopinji stoji pri

LISTEK.

„Dvanajsterim večerom“ drugi dodatek.

(Dalje.)

Kakor se dá sploh o poeziji reči, da je polumračna, to veljá tudi o naši pesni in posebno o njenem konci. Da prav odkrito povem, na-me naredila je peseu „Človeka nikar!“ že prvi pot, ko sem jo čital, nevgoden vtis, žalila je, akoravno si nisem bil popolnoma v svesti kako in zakaj, nekako moj čut, bi rekel verski čut, da ne rečem moje nazorovanje ali prepričanje o Bogu, zdelo se mi je, kakor da bi bil v nji nekako Bog sam sojen. Prav tako trdilo je tudi veliko drugih, s kterimi sem o tej stvari govoril. Komaj prebravši to pesen, prisiljeni so bili, dasi nevedé zakaj, vslikniti: to mi ne ugaja, to je blasfemija! In morda onim samim, ki verski značaj te pesni toliko zagovarjajo, pripetilo se je kaj takega, ko so brez presodkov prvič prečitali to pesen. Kar tedaj našo pesen kar na prvi pogled obsodi, je, rekel bi, verski zdravi čut, kteri večkrat prehiti logični razum, in ne redkokrat

pred zasluti pravo ali nepravo, nego je razum dokazal. Od te strani toraj in v toliko je pesen „Človeka nikar!“ prav jasno rekel bi evidentna. Potem takem pa tudi lahko razumem, zakaj se mi je od mnogih strani nadrobno razsojevanje „Človeka nikar!“ očitalo, češ, da vsega tega ni bilo treba. In nek prezvišen gospod, kterega učenost in veljava presega mojo in mojega nasprotnika modrost, rekel mi je prebravši v „dodatku“ mojo oceno „Človeka nikar!“, čemu da sem stvar, ki je sama na sebi tako jasna, toliko dokazoval; to obsirno dokazovanje, kjer ga ni treba, da je v oceni moja „slaba stran“. Te besede, akoravno priznavajo mojo „slabo stran“, vendar moji obsodbi omenjene pesni niso nevgodne, marveč ravno nasprotno. Jasno toraj! In tako so govorili in mislili gotovo tudi drugi, še to celó jaz sam, ko sem pozneje to reč premišljeval, sem se nehoté vpraševal, čemu pa toliko dokazovanja o reči, ki je jasna? Ni to neumno? Kaj bi rekli na pr. človeku, ki bi opoldne, ko solnce sije z jasnega neba, na Travniku v Gorici prižgal sto luči in jih po cerkvenem zvoniku nataknil ter hotel tako mimo gredočim kazati, koliko ura je; kaj ne, smejali bi se in še kaj hujšega dostavili: Kaj nam pa razsvet-

ljuješ, kar sami boljše vidimo brez tvojih luči! In tako dokazovanje jasne reči, ali ni morda težavno in nehvaležno, tako, da zná resnici sami prej škodovati nego koristiti? In res prav zaradi tega se mi je od drugod očitalo, da sem svoje trditve siloma izvijal, kakor n. pr. vinsko kapljico iz tropin: preša se in preša in stiska in nazadnje — iztisne se komaj par kapljic, in še te so kisle; tako nekako, reklo se je, da je tudi moje dokazovanje prisiljeno in nenaravno, da sem ravno s tem sam svojo reč obsodil itd.

In vendar zdelo se mi je potrebno, jasno reč tudi dokazati, da nikdo ne dvomi, mar li ga njegov zdravi um le ni goljufal. In to ne toliko zaradi tega, ker sem si morda obetal prepričati tudi one, kteri jasne strani pesni niso hotli videti, ne, vedel sem, da jim tudi moja luč ne bo odprla oči, ktere hoté zaprte držati, ampak dokazovati sem hotel ravno zaradi tega, ker pesen je „polumrak“, kar je temnega, nejasnega v tem polumraku, hotel sem razsvetliti, hotel sem tudi razumu jasno pokazati ali podati to, kar srce in zdravi čut že naprej usežeta, da bo tako jasno in da vsak, kdorkoli hoče oči odpreti in gledati, bo imel priložnost pesen na

Hrvatih akademija, namenjena znanstvu, vedi in inteligenci. Na sredi med obema je Hrvatska „Matica“ za koju stoji na Hrvatskem veliko mnogobrojnejši in zelo probujeni srednji stan. Hrvatska „Matica“ vživa nadalje zdatno vladino podporo, njo močno zalaga in podpira narodno plemstvo itd. Tem razmeram primerno osnovane so tudi pravila, in uvaževati bi se jih moralo, če bi se hotelo prenehati pravila v zmislu onih „Hrvatske Matice“. Z izmanjšavanjem števila odbornikov bi se vnanji, zasluženi in odlični Slovenci po nepotrebnem žalili. Že tako pičlo število udov bi se nadalje vsled povišanja letnine zdatno zmanjšalo; v dokaz temu obile pismene izjave v tem zmislu in neredno ter ne posebno zadovoljno plačevanje sedanje letnine.

Mestu onih odbornikov, koji imajo po §. 12. društvenih pravil izstopiti iz odbora, ker jim je štiriletna doba potekla, voliti je letos v odbor 7, oziroma 9 članov. Imena izstopivših nahajajo se v povabilih.

O računskih sklepah za 1883. in 1884. leto ter o proračunih za 1885. in 1886. leto poročal bo slavnemu zboru gospod blagajnik. Da se vstreže zahtevam zadnjega velicega zbora, pridejal se je računskemu sklepu za l. 1884 tudi poseben račun o vseh tujih zakladih, ki so v „Matični“ oskrbi. Konečno se je odbor oziral na zahteve družabnikov tudi v nekem drugem oziru. Izvršil je bilanco, in nasvetuje tudi poseben načrt, po kojem bi se amortizovala glavni dolžna svota, prouzročena glavno zaradi šolskih knjig, koje je „Matica“ založila, kar se jej ne more šteti nikakor v zlo. Ona se je s tem žrtvovala le v narodno korist, in novci, ki jih je v ta namen izdala, niso zgubljeni.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. aprila.

Notranje dežele.

Svetoivanski župnik v Trstu vložil je prošnjo na magistrat, da naj se mu dovoli v šolski dvorani v narodno slovenskem in cerkvenem petje podučevati. Slavni magistrat je prošnjo odbil, zakaj nam ni znano. Mislimo si pa slučaj narobe, da bi bil namreč imenovani gospod župnik vložil prošnjo za dovoljenje poduka v laškem narodnem in cerkvenem petji, kaj mislite, da bi bil magistrat tudi v tem slučaju prošnjo odbil? Kaj še; dovolil bi jo bil, in ne le samo to, temveč še remuneracijo bi bil gosp. župniku odločil za izvanredni trud in požrtvovalnost. Taka nepristranost le je! Slovence Tržaški magistrat pritiska huje, nego so se svoje dni Izraelci pritiskali ob času Mojzesa in Arona v Egiptu. Za te je prišel rešenja dan; a tudi za naše brate ob Adriji se ga nadjamo in mora priti; če prej ne, prišel bode gotovo vsaj tedaj, kedar bode nikdar sita Italija stegnila grabežljive roke po Primorju. Slovenci bodo tedaj tisti, ki jo bodo po prstih krali. Tedaj se bodo tudi vladi oči odprle, da ni bilo prav, Lahom na korist Slovence v Trstu, na domači zemlji prezirati.

V novejšem času se je posebno mnogo čitalo o groznih nesrečah po jamah in rudnikih, ki jih je provzročeval treskalni plin po malomar-

nosti ondi delajočih rudarjev vžgan. Na 16. aprila sešla se bode enketa rudarskih strokovnjakov pod predsedništvom poljedelskega ministra na Dunaji, da se posvetuje, kako in kaj naj se vkrene, da se grozni dogodki ne bodo več ponavljali.

Najnovejši telegram z Dunaja naznanja, da se bode državni zbor slovesno skončal 22. aprila; 21. t. m. se bode pa poslaniška zbornica k poslednji formalni seji zbrala. Do tistega časa bode gosposka zbornica še nekaj predloženih načrtov bodočih postav obravnavala, med katerimi ste najbolj važne postava o dinamitu, in ona o potepuhih. Oba zlega sta strah in velika nadloga prebivalstva. Z dinamitom strahujejo brezverni anarhisti gosposko in mirne meščane, ter se mislijo z njegovo pomočjo znebiti tako sitne jim oblasti, da bi po njeni odpravi kar brez skrbi zamogli pleniti in ropati ter si tuje premoženje prilastovati. Kar delajo anarhisti z dinamitom v velikem smislu, to poskušajo potepuhi in postopači, katerih po mestih in po deželah vse mrgoli, s hudimi besedami, z groženjem in če treba tudi s palico; prizadevajo si doseči, kar želé. Vsak pošten človek mora delati po svojem stanu, ako hoče živeti, le postopač postavil se je na stališče ptičev pod nebom. On ne seje, pa vendar žanje; on ne mlati in ne nosi v mlin, pa vendar je vsak dan, zahteva vsakdanjo hrano. Zaslužek njegov so mu pota, katerih se reden človek izogiblje. Krivična igra, neopravičeno beračenje, če nihče ne vidi, se tudi kaj prime njegovih smolnatih rok, narod pa trpi in ne vé, kako bi si pomagal. Kljubu temu je pa gosposka zbornica sklenila, da se ne bode oistreje proti tej vrsti ljudi postopalo, kakor do sedaj; in gosposka jih tudi na dalje tako dolgo ne bo nadlegovala, dokler ne pridejo v razpor s kakim paragrafom kazenske sodnije. Poslaniška zbornica odločila je za take ptiče posilne delavnice, gosposka zbornica pa pravi, da ne! Na vesti bo imela najnovejšo vrsto rokovnjačev, ki se bodo z njeno pripomočjo polagoma zopet zaredili, kajti rod rokovnjaški ni še izmrl in obrt njihov še vedno živi!

Ubogi Nemci, kako so stiskani! Tako javkanje čulo se je zopet v Česki Lipi v petek, kedar se je dr. Knotz tjekaj pripeljal. Kar je imelo le količkaj nemške dlake na sebi, drlo je vse na kolodvor k slovesnemu sprejemu. Ko se je vlak ob 1. uri popoldne vstavil, zagodli so ondašnji navžarji „Das deutsche Lied“, dr. Katzwendel je pa Knotza kot „nemškega brata“ pozdravil. Leta in leta bili so Nemci v Avstriji „stiskani“, in še le sedaj prišel je pravi mož, ki se s pravim navdušenjem za stiskane Nemce poteguje. Dr. Knotz se je za tako slaven sprejem zahvalil in je obljubil, da se bo še nadalje za „stiskane“ Nemce potegoval, toraj, da se bo še nadalje neotesano vedel v državnem zboru in vedoma ondi laži trosil ter Slovence obrekoval. Poslednjo kapljo krvi pripravljen je žrtvovati za nemški narod! Po takem navdušenju sta se Katzwendel in Knotz objela in poljubila, „stiskani“ in okoli njiju zbrani Nemci so jima pa „bravo“ vpili in klobuke kviško metali. Ker je bilo med tisto gnječo tudi nekaj pametnih mož, katerim se je preneumno zdelo, da bi se bili pri tej komediji odkrivali, so se „stiskani“ Nemci tako razljutili, da se je skoraj pretep začel.

Vnanje države.

Napetost med Srbi in Bogari nikakor še ni ponehala. Če so jo lansko leto srbski emigrantje in vstaši tolikanj pomnožili, da je že skoraj puška počila in je z veliko težavo in po prizadevanji vele-vlasti nekoliko odjenjala, ima letos ta jako dobro podporo v macedonski agitaciji. Znano je, da po Macedoniji Srbeje in Bolgari živé in vsak izmed teh dela za svoje brate propagando, Srbi za srbsko kraljevino, Bolgari pa za bolgarsko kneževino. Na-

pravili so posebno Srbi iz tega vzroka že več taborov, kjer so povdarjali priklop Macedonije k Srbiji. Ker tudi v Srbiji poznajo pregovor, da se mora železo takrat kovati, dokler je razbeljeno, sklicati so mislili radikalni Srbi zopet tak macedonsko-srbski tabor tik bolgarske meje v Pirotu. Pirot ima veliko več bolgarskih, kakor pa srbskih prebivalcev in na tiste bi bil tak tabor vplival, kakor bi človeka nenadoma z mrzlo vodo polil. Srbska vlada je to tudi sprevidela in je tabor prepovedala in to edino le iz tega vzroka, da se ne bode po nepotrebnem bolgarskemu narodu domoljubna čut žalila. Po tiem pa srbska vlada vskjubu temu prav pridno skrbi za razširjanje srbskih idej po Macedoniji, s katero se hoče za sedaj odškodovati namesto Bosne in Hercegovine, katerih posest srbski radikali še dandanes ne morejo Avstriji odpustiti in v Belemgradu nobene priložnosti ne opusté, da bi na vse kriplje čez švabsko Avstrijo ne zabavljali.

Ruski general Komarov pred Afganistanom je več storil, kakor pa svojo dolžnost. Dolžnost njegova je bila ondi mirno čakati tega, kar je imelo priti. Komarov je pa tako rekoč bodoče pospešil in se je s tem v Petrogradu tako prikupil, da mu je car Aleksander podelil nekaj visok red ter ga je ob enem imenoval vrhovnim zapovednikom v celem Turkestanu ter mu je izročil jako velike pravice. Vojni svet v Petrogradu je sklenil, kar ima le vojakov pri rokah, vse proti Afganistanu odposlati. Navdušenost med častniki za nameravano vojsko je toliko silna, da je v vojnem ministerstvu dan na dan vse polno prošelj tistih, ki prosijo za premeščenje v transkaspiske pokrajine Turkestenske, da bi se boja vdeležili, kar je tudi popolnoma umljivo, kajti za pravega častnika je vojni čas pravi čas življenja, kjer lahko pokaže svojo vednost, svoj razum in se mu ponuja tudi priložnost, ako mu smrt prizanaša, se vspeti višje in višje. Pa tudi gledé plače so vojaki v vojnem času mnogo na boljsem, kaj pa še le častniki, ki od prvega do poslednjega skoraj po dvojnato plačo vlečejo.

Herat v Afganistanu je mesto, kamor se sedaj celega sveta oči in dveh držav bajoneti obračajo. 85.000 prebivalcev ima, po drugih pa celó 100.000 in je v lepi rodovitni dolini jako dobro zavarovana trdnjava. Nasip ima okoli in okoli, ki je spodaj 250, zgoraj pa 50 do 60 čevljev širok. Vrh tega nasipa je 18 do 20 čevljev visok in 14 čevljev debel zid. Sploh je pa položaj Herata tak, da bi se v evropskih rokah takoj spremenil v trdnjavo prvega reda, ki bi se vsakemu naskoku protivila. Herat je ključ do Indije, kdor se ga polasti, temu je pot v Indijo odprta, kajti v Herat drže ceste iz vseh krajev ondašnjega sveta. Zato so pa ravno Angleži tako silno razburjeni in si hočejo vse prizadejati, da Herat ne pride Rusom v roke. 50.000 mož indijske armade in 10.000 rezervistov imajo Angleži v Indiji že pod orožjem, da jih bodo takoj lahko pred Afganistan postavili, če se jim bo to potrebno zdelo. 60.000 mož je sicer nekaj, tukaj pa mnogo premalo, kajti Angleži morajo pomisliti, da se ne bodo z Azijati, temveč z evropskimi vojaki borili, če se sploh bodo. Dalje je pa tudi še drugo vprašanje, kedaj bodo Angleži te svoje vojake pred Afganistan postaviti mogli. Skušnja učí, da so leta 1878, ko so poslednjič po Afganistanu rojili, za 34.000 mož cela dva meseca potrebovali; 50.000 oziroma 60.000 bode izvestno več časa potrebovalo, preden tjekaj pridejo. Vojaškega duha je povsod več, nego v tisti angleško-indijski vojski, kjer je nezadovoljnost jako velika, vstrajnost indijskih vojakov pa tako pičla, da niti najmanjšim težavam niso kos. — Nasproti tej sodrgi stoji onstran Afganistana že sedaj 110.000 Rusov in 112 topov po raznih azijskih posadkah. Le-ti se opirajo na kavkaško armado, ki 182.000 pešcev, 45.000 konjikov in 408 topov šteje. Tak vsaj je

drobno in od več strani si ogledati, tako, da vkljubu temoti, v katero jo pesniška oblika zakriva, ne bo več mogel dvomiti o njenem pravem pomenu.

In dokazoval sem, opiraje se na besede pesni same, logično izvajal sem eno misel iz druge ter prišel konečno do sklepa, do sodbe, koja je en del slovenskega razumništva in nerazumništva toliko razburila. Prepričal sem se, da je vse logično izpeljevanje in dokazovanje brezvspešno za one, ki od presodkov ali strasti zapeljani, resnici zapró oči. Takih se logika in vsa njena argumentacija ne prime, ker zapèrši duševne oči ne gledajo nego s telesnimi, katerim je abstraktna logika nedosežena. Da, ovakemu človeku bi z vsem logičnim besedovanjem in sklepanjem in zaklepanjem še celó dokazati ne mogel, da eden in eden sta dva; ker ako ga bom prepričeval: pomisli, neveren Tomaž, eden in eden sta vendar dva; ali eden pa eden sta dva; ali pa, eden in k temu še eden, sta dva; ali misli si dva vkup, ako enega odvzameš, ostane le eden, ako pa tega spet prideneš, bota spet dva kakor pred; toraj vidiš, da eden in eden sta dva! Oho! zavrnil me bo neverni Tomaž, tvoje dokazovanje je pravi circulus, vrtil se vedno v istem kolobarju, trdeč, da eden in eden sta dva, besede, prazne besede! Kdo to vidi! Z abstraktno logiko toraj ne bo ničesa

opraviti, zato ker nevernež noče duševnih oči odpreti, da bi videl kar je logično evidentno. Njemu treba logiko i njene argumente vtelesiti, da jih bo mogel s telesnimi očmi ugledati, potem še le bo kaj. In res, da ga prepričam, da eden in eden sta dva, lotil bi se tako-le: Potegnil bi, ako ima rad tolarje, najpred iz desnega žepa en tolar ter vprašal ga: Hočeš od mene en tolar? Odgovor: Da. In dal bi mu ga. Potem bi ravno tako potegnil še en tolar iz levega žepa, ter ponovil vprašanje: Hočeš še en tolar? Odgovor: Da. In dal bi mu še tega. Potem bi ga vprašal: Koliko tolarjev imaš. Gotovo dva, bi odgovoril. Jaz pa: Si prepričan toraj, da eden in eden sta dva? Ako bi še dvomil, zasukal bi dokazovanje, zbil bi mu iz rok nagloma en tolar in mu ga vzel. Mislim, da bi me debelo pogledal, a jaz bi ga zavrnil: Nisi še zadovoljen, da sem ti dal dva tolarja, hočeš tri? Ne, odgovoril bi mi, le enega imam, ker enega ste mi zopet vzeli. Vrnivši mu še drugo, zmerjal bi ga po vsi pravici: Na toraj še enega, da boš imel spet dva; si zdaj prepričan, da eden in eden sta dva?

In tako, mislim, je tudi gledé moje reči brezvspešno z logiko dokazovati, kakor sem storil v oceni, brezvspešno za one, kateri logični evidentnosti oči zapirajo. Zatoraj je pa treba nastopiti drugo pot, da se

pride do zaželenega konca, treba govoriti bolj prenosno, recimo, v parabolah in vzgledih.

Parabola.

Bogatin sezidal je hišo. Napravil jo je primerno za gostilno. In res izroči jo možú, ki hoče v tej stroki poskusiti svojo srečo. A mož je malopriden. Sam pijanec, vabi pijance k sebi; žena ravno tako opraviljivka in klepetulja, zbira vaško ženstvo okoli sebe; otroci kakor starši, hudobni, razuzdani; in noč in dan se v tej hiši drugo ne dela, kakor je in pije, nesramno popeva in kolne, prepira in pretepa, daje pohujšanje vsej vasi. Kar se pripeti, da se hiša posuje, same razvaline, velik kup kamnja ostal je. Kaj narediti? Bogatin misli in misli, kaj bi iz kamnja počel, a ne pride do sklepa. To zvedevši star, skušen mož iz vasi, pride k njemu, ter jame govoriti: Umišljate se, kaj vam je narediti iz teh razvalin; gotovo bote iz njih že spet kaj novega zidali. Kaj bo to? Jaz ne vem, vi sami ste gospodar, naredite iz vašega kamnja, karkoli hočete. Vendar pa dovolite mi eno samo prošnjo: Sezidajte iz tega kamnja kapelico na potu, denite v njo podobno Matere Božje in mimogredoči se bodo priklanjali in pokrižavali; ali pa sezidajte zid okoli njive in zabranili bote živini, da ne bo zahajala v škodo;

položaj ruske vojske na papirju. V resnici bo dobro, če jih bo le polovica. Približali so se pa že toliko afganski meji, da bi, ako bo treba v 8 dneh prav lahko pred Herat prišli. Položaj se je sedaj toliko sprevrgel, da so Rusi memo Angležev že na boljsem, kljub temu, da je afganski emir kupljen angleški prijatelj. Čudež bi bil, če bi se pri takih okoliščinah Angležem v Afganistanu bolje godilo, kakor pa so tega v Sudanu navajeni.

Angleška in Rusija se že nekaj tednov poskušate v diplomatskih spletkah, kateri se bo posrečilo, prijaznost „bolehnega moža“ (Turčije) za-se pridobiti, kajti neprecenljive vrednosti zdi se jima turška prijaznost. Rusija je resnico govorila pred nekoliko meseci zatrjevajoč, da ji je jako všeč, da so Dardanele v tujih rokah, ki ne pusté nikaškega vojnega parnika v Črno morje. Angleška bi namreč sedaj silno rada Rusijo kar h krati od dveh strani prišla, v iztočnem in v črnem morji, pa bo ji menda povsod spodletelo. V iztočnem ali baltiskem morji opekla se bode nad dobro pripravljeno rusko mornarico in prej ko ne tudi nemška mornarica ne bo meni nič, tebi nič angleškega brodogoja preko severnega morja v baltiško kar tako spustila. Vrh tega imajo pa Rusi v baltiskem morji in v okolici jako dobre trdnjave, kakor so Kronstadt, Riga in druge. V črno morje jih pa Turčija ne bo pustila, ker ona vsled Pariške pogodbe nobenega oboroženega parnika ne sme preko Dardanel spustiti. Turčija ima toraj prav za prav od črnega morja ključ v rokah. Sedaj se bo pokazalo, ali ima Turčija še kaj zdravih možganov, ali ne, kakor se bo namreč ona odločila: bode li ostala nevtralna, ali ne. Če pride sploh do vojske, bo vse edino le od Turčije odvisno, ali se bo vojska omejila na azijske pokrajine, ali se bo pa tudi v Evropo zanesla. Poleg vsega je pa Turčiji tudi gledé lastne varnosti nevtraliteta jako potrebna, kajti Rusija še ni pozabila, da je na Aji Sofiji v Carigradu še vedno polumesec, kjer se je svoje dni križ svetil.

Med **Francozi** in **Kitajci** se že zopet dvigujejo nekake težave, ki določitev miru in sklepa mirovne pogodbe zavirajo. V čem da obstojé, dotična brzobjavka ne pové. V Hanoj morala bi oditi jeden carinski komisar in pa jeden mandarin, ki bota sklepala pogodbo, na podlagi ktere se bodo Kitajci umaknili iz Tonkina. Načelnik črnih praporov Luh-vin-phuok postal je baron in mu bode kitajska vlada vrh tega še veliko svoto denarja ponudila, da bo svoje bandite razpustil. Za nameček ga misli pa še v kako pokrajino za namestnika postaviti. Tako bo imel konečno vsak svoje, ako se razgovori zopet ne pretgajo.

Izvirni dopisi.

Križovo poleg Kostanjevice, 13. aprila. Pomlad se nam je pokazala v svoji polni krasoti, a vzbudila je nam tudi strah, v kateri meri se bode letos pokazalo opustošenje, storjeno po nesrečni trtni uši po vinogradih, ob enem pa tudi upanje, da se bode vendar enkrat od zgoraj doli začelo ozirati tudi na nas, pričakujemo namreč in menda vendar enkrat ne zastoj, da se nam bode ustanovila vinorejska, oziroma z njo združena sadjerejska šola. Važno za nas je, kje? Potreba menda najbolj jasno govori in ta pravi, da v prvi vrsti tam, kjer jo najbolj potrebujejo, in to so kraji že poškodovani. Resnično smešna se nam je zdela trditev od nekodi, naj se ta šola ustanovi v Rudolfovem zaradi tega, ker so ti

ali pa sredi vasi izkopajte jamo ter sezidajte vodnjak občini toliko koristen; sploh, naredite, zidajte, karkoli hočete; ako bi pa imeli sezidati spet hišo, hišo, v kateri bi se imelo toliko slabega goditi, kakor se je v tej godilo, hišo kletvine, zapravljanja in pohujšanja, hišo večnih preprirov in pravega pekla na zemlji, potem (prosim) — hiše zidati nikar!

A zdaj naj pa kdo reče, da taka prošnja ni ob enem svet, opomin! In bogatin, ako take prošnje ne usliši, ne bo li slabo ravnal, zidaje hišo prepira, hišo nesreče? A tudi, če nove ne zida, že pred ni ravnal prav, ker je sezidal hišo prepira in nesreče, hišo zdaj posuto, ker moral bi bil vendar toliko zlo zabraniti. No, pa bil je človek in kaj takega ni mogel naprej videti, opravičimo ga. Kaj pa Bog, ki je tako nesrečno hišo, pravim, nesrečnega pesnika stvaril? Kako se bo dal Bog opravičiti? Ali tudi on ni vedel? Pač, ker je vsegaveden; a vedoč ni hotel zabraniti, zabraniti tako zlo? tedaj pa ni svet, tedaj je neusmiljen . . . Toraj nikakor ne uide, da bi ne bil obsojen — Bog! Ali mu moramo odrekati vsegavednost ali svetost, kar je vse eno; za-dosti eno, in Bog ni več Bog, pravi Bog, ampak — bog panteistov!

(Dalje prih.)

kraji še neokuženi po trtni uši; po navadnem pregovoru se v prvi vrsti zdravilo in pomoč deli bolnim in potrebnim; in take pomoči ni sicer praktične, ne besedne, pa potrebujejo ti ponesrečeni kraji prav zeló, kajti v nekaterih hišah že zdaj vlada prav občutljiva bēda, ker se vino ni navadno prodalo in se je usušil navadni vir za pomoč, namoštiki namreč ne dajó več posojila na vinograde. Za ustanovo take šole v tej bližini, posebno v bližnji Kostanjevice, govoré pa tudi drugi razlogi, na prvem mestu je v tem okraju najugodnejši klima, ondotna grajščina ima v skupini zato najpripravnejša posestva, travnike, njive, vinograde, poslopja, kakor se tirjajo v razpisu od visokega deželnega odbora. Ponesrečeni prebivalci pač zaupno pričakujejo, da se bode v prvi vrsti ozir jemal na veliko potrebo, in to tem bolj, ako k njej pristopijo tudi druge vgodne razmere.

Javna varnost postaja tukaj vedno bolj piška-vega oreha vredna, tatvine so nam že popolnoma na dnevnem redu, da se za malenkosti že ne zmenimo ne, posebno pri vinu, toda malenkost postaja vedno večja, predrznost raste, ako ključ drži, se prebije zid; in kar se nam v resnici že dozdeva čudno, da že dolgo časa niti enega ne zasačijo. In kako tudi? Kdor zanj vé, ti ga pač ne bode ovadil, kajti zaprt bode večidel toliko časa, da se dobro raztogoti in gorjé ovaduhu, ako čez par dni zopet izlazi iz luknje, toraj najbolje biti z njim dober. In če ga tudi sam zasačiš ali zanj dobro veš, potreba je dokazati, da je v istini on pravi, ako tega ne moreš z neovrgljivimi dokazi, pri takih ljudeh znani predrznosti, kako lahko poškodovani vrh škode dojde v zapor. In to ni dozdevna izmišljotina, ampak gola resnica, ki se nam že ponavlja. Ker pa gospodje uzmoviči nimajo navade, da bi jemali seboj nepoklicane priče, ki bi potem pričale zoper nje, in tudi ni lahko previditi, kdaj se bode to zgodilo, tudi ni lahko prevideti, kedaj se bode obrnilo na boljše. Pač potrebna naloga zastopnikov v državnem zboru naj nikar le sem ter tje ne flikajo, ampak začnó prekučevati sistemo, ktera se je dosti jasno pokazala, da je krivična in s časom nevarna.

Dovolite, g. vrednik, ker že dolgo od tukaj niste prejeli nobenega poročila, da posežem nekoliko nazaj. Letošnja pustna sobota, malo da ni bila za našo veliko vas osodepolna. Okoli 1/2 5. ure popoldne začel je goreti kozolec sredi vasi, in bila je v istini posebna božja previdnost, da je vladala popolna tihota tudi brez najmanje sapice, in ob enem je obilo ljudi dobro pritisnilo, in pogumni možaki so tako rekoč sovražnemu elementu iz rok trgali njegov rop, ugaševaje večkrat vnete bližnje strehe. Po posredovanji g. Goča iz Kostanjevice, ki je bil po naključbi tukaj pričujoč, hitro svoje konje po brizgalnico poslal, nam je sicer v kratkem času došla njegova ročna brizgalnica, in ondotna požarna bramba, toda bili smo veseli, da je delo bilo že izvršeno. Prevideli smo pa vendar takoj, kako zeló koristna in potrebna bi bila brizgalnica tudi nam. Toda od kod?

Kako bi se vam g. vrednik izrazil o naših šolskih razmerah in ne dregnil v sršenovo gnjezdo ali zapadel vašemu rudečemu svinčniku.*) Rajši sam ne govorim več, pustim besedo golim dogodkom: Od neke strani se mnogo dela za napravo novih šol v našem okraju. Naš krajni šolski svet bode že kmalo dve leti brez glave. Udov menda že ne vé, koliko jih ima. Niti računa za pretečeno, niti proračuna za tekočo leto ni. Peč v šolsko sobo je že dve leti v proračunu, pa še so otroci poslednjo zimo zmrzavali pri stari slabi itd. Kaj pa, ko bi se od ove strani gledalo na to, da se obstoječe šole vredé in zboljšajo, z večjim veseljem bi zidali nove.

Iz Bosne, 5. aprila.**) Dvajset let je že minulo, odkar se potikam po svetu. Videl sem mnogo národnosti in slišal mnogo jezikov. Vselej, kedar mi je bila osoda mila, in mi je kak domač list v roko potisnila, zgrabil sem z veseljem zanj in željno sem prebiral vsebino njegovo. Primerjaje pa tadanji jezik

*) Res, težavna naloga. Vred.

**) Dopis povzeli smo iz prijateljskega pisma, ker se nam je potrebno zdelo našim naročnikom pokazati podobo, v kakoršni nas sedaj gledajo, ki so poznali našo domovino pred 20 leti in sedaj iz hrvaščine opazujejo naše gibanje. Sicer pa mislimo, da se prijatelj moti, zatrduje, da slovenščini ni obstanka brez hrvaščine. Res prenapetneži nimajo nič nujnejšega opraviti, kakor vso slovenščino poplaviti s tujimi oblikami, izrazi in besedami, mar li po pravici in po potrebi, naj sodijo drugi. Mi mislimo, da to izvira iz tistega studenca, iz kterega vré preziranje vsega domačega, pohlepnost po novotariji, neka oholost veljati za kaj več, kakor drugi itd. Je li to v našo večjo srečo, je drugo vprašanje. Pri vsem tem bi znal pa pisatelj prav imeti, da bode preteklo več nego 50 let, preden se bode dognalo spojenje slovenščine s hrvaščino. Vredn.

z današnjim, in opiraje se na precejšnje znanje hrvaščine, oziroma srbsčine, opazujom vstrajni napor in tudi že vspešen poskus naš jezik s hrvaščino deloma s srbsčino spojiti. Nekoliko smo, kakor sem rekel, že dosegli, toda kje, kje smo še! Kako čudno mi doni še jezik naše gore listov, meni, ki sem se moral učiti hrvaško-srbskega uradovanja, pač ne morem povedati . . . Vi, ki ste poklicani „jezik očistiti peg, opiliti gladko mu rjo“, imate pač težavno stališče, toda ne obupajte, napredek je oči-viden in sad Vašega prizadevanja ne bo izostal! Jako pa obžalujem, da je resnica, da Slovencu brez Hrvata ni obstanka ter je prisiljen hrvaški pisati, ako hoče, da ga razumejo i drugi Slovani — iz-vzemši stare Kranjce. Na prehodu smo sedaj Slo-venci iz slovenščine v hrvaščino in preden bode do-gnano, kar smo pričeli, preteklo bode še več nego petdeset let. Pri vsem tem je pa jako oprezne po-litike potreba, da se reč polagoma izvrši in ne pre-kopiene brezvspešno.

Domače novice.

(Dr. J. Kulavicu), dvornemu kaplanu in novo-imenovanemu kanoniku in semeniskemu vodji v Ljubljani dovolil je presvitli cesar z najvišjim od-lokom 11. t. m., da sme pridržati naslov dvornega kaplana. Ob enem imenoval je dr. Mihaela Na-potnika, duhovna Lavantinske škofije in profe-sorja, za dvornega kaplana.

(Za častnega občana) imenovala je občina Grosuplje na Dolenjskem g. Mahkota, c. kr. okrajnega glavarja Ljubljanske okolice.

(Nevarno bolan) je c. kr. deželne sodnije pred-sednik, g. J. Kapretz. Včeraj so ga prevideli s sv. zakramenti za umirajoče.

(Poslednji dan volitev) za v mestni zbor je bil danes, Volil je prvi razred. Prišlo jih je 75 k vo-litvi. Glasove so oddali tako-le: G. Ničman jih je dobil 73, gg. dr. Staré in Velkavrh po 72 in g. Tomek pa 70. S tem so dopolnilne volitve končane, ki so se letos jako mlačno vršile.

(Več ko jih popravljajo, slabeje so), veljá po-polnoma o velikih dijaških počitnicah. Kakor čujemo, se od neke strani z vso silo na to deluje, da se taiste že konec junija pričnó in na 1. septembra končajo. Povod jim je neki vélika vročina, kateri se mislijo na ta način v šoli izogniti. Vročina je res sitna, vendar pa tisto dijak in profesor rada pre-našata, če vesta, da bodeta potem konec poletja in začetek bogate jeseni preživela, kakor jima bo drago, in da se bodeta v naročji matere narave odškodo-vala za vroče ure meseca julija, ki sta jih v šolskem prahu pretrpela. Ako pa v resnici do tega pride, da se bodo počitnice zopet za mesec dni naprej po-maknile, potem zgubile bodo pa ravno vso svojo poezijo in mičnost. Dajte mladosti nazaj, kar ste ji vzeli, vi suhoparni učenjaki! Dajte ji zopet avgust in september in hvaležna vam bode!

(Roparski napad) vršil se je predvčeranjem okoli 9. ure zvečer pri pekovskem znamenji na Dunajski cesti. Hlapec Jakob Prosen iz Ader-gasa, Velesovske župnije, šel je iz Ljubljane proti Urbančku na Ježici, kjer je mislil v službo stopiti. Pri imenovanem znamenji napade ga pa postopač z nožem, ga jako nevarno osuje, mu culico in čevlje pobere ter zbeži. Prosen se je z veliko težavo še do Urbančka priplazil, kjer se je vsled velike zgube krvi zgrudil. Prepeljali so ga v bolnišico. Pravijo da roparja že imajo. Predstavili so ga ranjenemu v bolnišnici, ki ga je takoj spoznal, in je še pri-stavil, da ga je med borbo za ušesa prijel. Ko ro-parja pogledajo, je bil res za ušesmi opraskan. Ropar tají.

(Nek „baraba“) napadel je z nožem včeraj na Žabjeku pleskarja, Jurija Prijatelja, in ga je v trebuh smrtno ranil. Revez leži v bolnišnici. Posto-pači so postali predrzni, da je joj, ker jim slavna sodnija preveč skozi prste gleda.

(Vstrelil se je) trgovski pomočnik A. S.; pra-vijo, da se mu je zmešalo. Zmanjkalo ga je pred štirinajstimi dnevi, sinoči so ga pa v Tivolskem gozdu mrtvega našli. Ta samomor vzbudil je mnogo pozornosti, ker so ranjcega vsi kot jako treznega človeka poznali. V poslednjem času hodil je silno zamišljen.

(Smrad v Paurovi hiši) na Šentpeterski cesti nasproti Regalijeve hiše mnogo nadleguje ljudi, ki tam okoli stanujejo. Ali res ni mogoče smrdljivih

kosti, ktere neki kupec tam v kletih shranuje, odstraniti in dalj časa omenjene prostore desinficirati, da se nestrpljivemu smradu konec naredi, in kugi v okom pride?

(Premembe pri učiteljstvu na Kranjskem.) G. Alojzij Kečel, zač. učitelj v Ihanu, je za trdno postavljen. — G. Jan. Toman, učitelj v Šmartnem pri Litiji, in g. Luka Blejce, učitelj v Hotiču, sta menjala s službama. — Gosp. J. Perko, potrjeni učiteljski pripravnik, je II. učitelj na Mirni. — Č. M. Jozefa Vohinec, učiteljica v znotranji šoli v nunskem samostanu v Škofji Loki, je zaradi bolehnosti odstopila, in na nje mesto vstopila je samostanska kandidatinja učiteljica gspdc. A. Šušteršič.

(„U. T.“)

(Naša bralna društva), delavske zadruga in druge enake bratovščine, so vam nekaj posebnega, nekak „unicum“, kakoršnega na celem svetu ne najdemo. Prav dobro jih je označil poslednji „Brenčelj“. To je vam podoba, kakor bi jo bil kak dvorni fotograf naredil! Tu ni kaj pridetati niti kaj odtegniti. Podobe so take: I. Bralno društvo se vstanovi v nekem kraju, ki časnikov potrebuje. Najprva skrb mu je, da si naroči „Tagespost“, „N. Fr. Presse“ in še kak drug po Slovanih in katolikih vdrihajoč list. II. Potem se obrne tajnik pismeno do vredništev slovenskih listov, posebno do takih, o katerih se čuje, da list tu pa tam v podporo in razširjanje narodne zavesti rade brezplačno pošiljajo, in pa tudi do takih, kjer si lista zaradi strankarske mrznje ne misli naročiti, ako bi ga opravištvu ne pošiljalo zastoj. Oprta je vsaka taka prošnja na razloge slabih denarnih razmer. III. Dosedanji naročniki se proti koncu četrtletja pri opravištvu oglašajo z veselim sporočilom: Društvo smo pri nas osnovali: časnike toraj lahko tam berem in mi za tega del ni treba več lista pošiljati. — Res, prekrasno rodoljubje in kar najlepše, je od črke do črke resnično! Nam, in brez dvoma tudi drugim slovenskim listom, se je to več ali manj vsako leto pripetilo. Mar li niso to čudni čuki. Za nemške liste ne manjka denarja, pač pa za slovenske. Za liberalne, proticerkvene pohujšljive liste, ki stanejo po 24, 30 in več gld. na leto, ima društvo v kljub slabim razmeram dovolj denarja, a za poštene slovenske, za take ga pa nikoli ni, naj tudi polovico ali še enkrat manj stanejo. In naj bi že list kaj dobrega, s tem včini, da se zastoj pošilja, a kaj še! List se zaradi brezvernih liberalnih spletek osnovalcev društva nalašč ne naročuje, če se pa zastoj pošilja, se pri bralnem društvu le milostno trpi, da se „šenkanemu konju“ ložej na zobe gleda ter obdeluje, da ne dobiš zdrave nitke na njem. K temu pride še občutljiva gmotna škoda, ker proti koncu potekle naročnine bližnji naročniki drug za drugim prilezejo z veselim naznanilom: Bralno društvo imamo; toraj ne pošiljajte mi lista, saj ga tam marljivo čitam. No, le čitajtega ga! Res, „Brenčelj“ ima neizrekljivo srečo; toži sicer, da mu oči slabé, a vendar je črno piko zadel, da nobeden tako.

(Pobegnili so in se zopet vrnili.) Te dni je iz Tržaške obskrbovalnice šlo kacic deset dečkov pogledat med svet. Namenjeni so bili daleč, daleč; ali svojega namena niso izpeljali. Lakota in trud sta jih primorala, da so se kmalo vrnili, samo v Boljunec so šli pogledat in dalje ne. Zvečer istega dne so se vrnili, in prav lepo prosili vodjo odpuščanja za njihovo nespametno dejanje.

(„Ed.“)

(Od mrtvih vstal) je nek 26letni Ivan G. stanujoč v ulica Guardia št. 449. Predvčeranjem pil je strup in bil že spoznan mrtvim ali premalo ga je zavžil in ni umrl. Danes že zopet po Trstu hodi in Bogu čas krade.

(„Ed.“)

Razne reči.

— Županu nekega mesteca umrje žena, na kar prosi njen mož, župan, da bi jo na mestne stroške pokopali. Ko se v tej zadevi obrne do mestnih odbornikov, mu nekdo dá ta-le odgovor: Gospod župan, tega vi ne morete nikakor zahtevati: Vas hočemo radovoljno na mestne stroške pokopati, nikakor pa ne vaše žene.

— 5000 gostilničarjev kaznovanih. Kemični laboratorij v Parizu je v teku petih let naklonil gostilničarjem mnogo kazni radi ponarejanja jedil in pijač, ali ker so take ponarejene reči prodajali. Kako bi bili tudi pri nas veseli marsikteri obiskovalci krčem, ko bi bil pri nas tak kemični laboratorij, čegar udje bi od časa do časa pogledali, kaj se po

gostilnicah je in pije. Posebno po večih mestih bi bilo to velike važnosti in korist.

— Požar v Ameriki. Stolna cerkev v St. Luis (Missouri) v Ameriki je pogorela. Ko je jela goreti, je bila polna ljudi. Okoli 100 oseb je zgorelo. Škoda znaša 1 milijon.

— Človeška starost. Srednja starost človeška je 28 let. Četrť ljudi umrje pred 7. letom in polovica pred 17. Med 1000 ljudi učaka samo eden 100 let, 65 let doživi med 100 osebami samo 6, 80 let pa med 500 ljudmi samo eden. Na celi zemlji umrje vsak dan okoli 90.000 ljudi ali okoli 3700 vsako uro, 60 vsako minuto in eden vsako sekundo. Vender je več ljudi rojenih, kakor jih pa umrje.

— Ogrsko-francosko zavarovalno društvo „Franco-Hongroise“ objavlja svoje delovanje pri oddelku „zavarovanje življenja“ v mesecu marcu 1885. Dobilo je 458 ponudeb na zavarovanje svote 830.200 goldinarjev in je od tistih izdalo 426 polic za 802.500 gld. zavarovanega kapitala. V I. četrtletju 1885 je imelo 1323 ponudeb za 2.457.955 gld. zavarovano glavnice, sprejelo jih je pa le 1180 za 2.276.830 goldinarjev.

Telegrami.

Dunaj, 16. aprila. „Wr. Ztg.“ objavlja avstrijsko-laško pogodbo gledé ribarenja na gardskem jezeru; imenovanje cesarjeviča Rudolfa za polkovnika-imatelja prvega polka ulancev in konečno pa cesarjevo zahvalno pismo nadvojvodi Viljemu v znak priznanja in cesarske zahvale za vspešno, plodno in požrtovalno delovanje na polji topniškega nadzornika.

Dunaj, 16. aprila. Cesar je podelil v priznanje izbornega službovanja načelniku generalnega štaba baronu Becku veliki križ Leopoldovega reda, generalu nadzorniku konjištva grofu Pejacsevicsu in generalu ženijskemu nadzorniku baronu Salisoglio pa red železne krone tretje vrste z vojno dekoracijo.

London, 15. aprila. Ruski odgovor je tako miroljuben, da se kabinetu afgansko vprašanje že dognano zdi.

Portsmouth, 15. aprila. Admiraliteta pozivlje vse penzjoniste mornarice in mornarske pehote, kateri še niso čez 50 let stari, naj vložé takoj prošnje za aktivno službo. Štirje parniki trgovske mornarice priredili se bodo za križarje. Toliko parnikov bodo oborožili, da se bodo vsi rezervni častniki porabili.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

16. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	80 gl. 75 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	81 „ 20 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	105 „ 10 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 15 „
Akcije avstr.-ogerske banke	856 „ — „
Kreditne akcije	283 „ 30 „
London	125 „ 40 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleonid.	9 „ 91 „
Ces. cekini	5 „ 87 „
Nemške marke	61 „ 30 „

Od 15. aprila.

Ogerska zlata renta 6%	— gl. — kr.
„ „ 4%	93 „ 50 „
„ papirna renta 5%	88 „ 70 „
Akcije anglo-avstr. banke . . . 200 gld.	95 „ 50 „
„ Ländersbanke	97 „ 50 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	561 „ — „
„ državne železnice	300 „ 50 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	212 „ — „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 126 „ 75 „
4% „ „ 1860	500 „ 138 „ 75 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 169 „ 25 „
4% „ „ 1864	50 „ 169 „ — „
Kreditne srečke	100 „ 177 „ 50 „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ 50 „
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ 75 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	113 „ — „
Ferdinandove sev.	106 „ — „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „

Tujci.

14. aprila.

Pri **Maliču**: Ad. Saulich in Karl Fernau, trg. pot., z Dunaja. — Ignacij Brüll, trg. pot. — Adolf Fusek, trg. pot., iz Weisskirchna. — V. Corur, trgovec, iz Trsta. — Ig. Rosinger, trgovec, iz Trsta. — M. Karnitschnig, e. k. sodn. pristav, s soprogo, iz Maribora.

Pri **Stonu**: Josip Pfefferkorn, fabrikant, iz Arnaua. — Dr. D. Linardič, e. k. voj. zdravnik; Lenger, grajščak; Aleks. Krauss, trg. pot.; Tausig, trgovec, z Dunaja. — Franc Karácsony, e. k. voj. duhovnik, iz Gradca. — A. Mannasser, e. k. stotnik, iz Gradca. — Lenček, župnik, iz Starega trga. — L. Sevar, trgovec, iz Nove vasi. — Ljudevit Kaiser, vrtnar, iz Ljubljane.

Pri **Južnem kolodvoru**: H. Kramar, trgovec, z Dunaja. — F. Venezian, trgovec, iz Trsta. — Josip Ostrelle, uradnik, iz Čebra. — Josip Buntli, trg. z lesom, iz Kranja. — Josip Blantin, posestnik, s Kranjskega.

Pri **Avstrijskem caru**: Julij Perne, sodnikova soproga, z družino, iz Bosnije. — Helena Kohllechner, z družino.

Pri **Virantu**: M. Sirola, trgovec, iz Reke. — J. Kadivnik, e. k. uradn. soproga, s hčerjo, iz Ribnice.

Umrli so:

12. aprila. Alojzija Treven, mokrjeva hči, 10 mes., Rimska cesta št. 17, oslovski kašelj. — Jožef Lavrin, delavčev sin, 3 leta, Kurja vas št. 7, vodenica. — Franca Klemenčič, delavka, 26 let, Kolodvorske ulice št. 4, jetika.

13. aprila. Gabrijela Zurlini, konduktarjeva hči, 2 leti, Kolodvorske ulice št. 11, osepnice.

V bolnišnici:

11. aprila. Anton Hren, delavec, 64 let, vnetje trebušne kožice.

12. aprila. Janez Lenček, mizarski pomočnik, 34 let, jetika.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkt. 8 gl. 58 kr., — domača 6 gl. 93 kr. — Rž 6 gl. 28 kr. — Ječmen 5 gl. 60 kr. — Ajda 5 gl. 44 kr. — Proso 6 gl. 44 kr. — Turšica 5 gld. 60 kr. — Oves 3 gl. 80 kr.

Služba cerkovnika in orgljarca, (1)

ki je lahko tudi oženjen, je na ponudbo. Dohodki so srednji. Kdor si take službe želi, naj se oglasi pri farnem oskrbništvu v Javorji, zadnja pošta Zalog.

Zobozdravnik SCHWEIGER

z Dunaja (7)

stanuje „Pri Maliču“

v II. nadstropji, soba št. 23 in 24.

Ordinira vsak dan od 9.—1. in od 2.—5. ure popoldne.

Vse operacije, kakor jih današnji čas zahteva, izvršuje se hitro in točno.

Ivan Lapajne v Krškem

je izdal in ima v zalogi sledeče (1)

knjige in knjižice za ljudske šole in učitelje:

a) Praktično metodiko	cena — gl. 80 kr.
b) Prvi poduk	— „ 60 „
c) Fiziko in kemijo	— „ 60 „
d) Prirodopis	— „ 56 „
e) Zemljepis	— „ 26 „
f) Geometrijo	— „ 24 „
g) Malo fiziko	— „ 23 „
h) Domovinoslovje	— „ 20 „
i) Pripovedi iz zgod. Štajerske	— „ 6 „
j) Opis krškega okraj. glav.	— „ 30 „
zgodovina štaj. Slovencev	1 „ 20 „

Isti pisatelj ima v zalogi tudi razne pisanke in risanke, mali slovenski zemljevid kranjske dežele z deli sosednih kronovin, cena 1 kr., ter slovensko-nemški zemljevid Avstrijsko-Ogerske, cena 1 kr., in zemljevid Krškega okrajnega glavarstva, cena 5 kr.

Izvrsten méd

(garantiran pitanec)

v plehastih škatljah po 5 kil (kilo po 60 kr.), škatlja 30 kr., se dobiva proti poštenu povzetju ali pa proti gotovi plači pri

OROSLAVU DOLENCU,

(8) svečarji v Ljubljani.

Franc Christofov (6)

leskeči lak za tlak po sobah brez duhá, tudi se takoj posuši.

Se vsled svojih dobrih lastnosti in zaradi svojega lahkega dela posebno priporoča tistemu, kdor si hoče sam tla položiti (lakirati). Dobi se v raznih barvah, ter pokrije tlak kakor vsaka oljnata barva, ali pa le samo leskeč brez vsake barve.

Uzorni namaz in poduk za rabo dobiva se po zalogah.

Franc Christof,

Berolin in Praga,

izumnik in edini izdelovatelj pravega leskečega laka za tlak po sobah.

Edino pooblaščená zaloga za Ljubljano in okolico pri Jan. Luckmannu.